

blev Telefondamen alene, som bragte Besked videre. Endda vilde dette sikkert ingenlunde kunne optage hele hendes Tid, og det burde derfor forbeholdes, at der kunde paalægges hende let Kontorarbejde, f. Ex. Afskrivning, hvad der ofte var Trang til ved Fakulteterne, Udvalg eller lignende. Omkostningerne ved den foreslaaede Ordning vilde blive: Hovedtelefonen 180 Kr., Biapparatet (med dobbelt Omstilling) 40 Kr., Honorar til en Dame for $4\frac{1}{2}$ Time daglig c. 40 Kr. maanedlig, ialt c. 700 Kr. aarlig. Ved denne Udgift maatte det iøvrigt erindres, at den hele Ordning tillige vilde tillade, at Universitetsinstitutioner, der findes ved Hovedbygningen eller Annexet — Bibliotheket, zoologisk Museum, Kvæsturen —, kunde skaffe sig Telefon mod den særdeles ringe Udgift af 40 Kr. aarlig for hver.

Udvalgets 3die Medlem, Referendarius consistorii, Professor Deuntzer bemærkede, at en Telefon ikke vilde medføre nogen Lettelse for Universitetets Administration, men selv i den foreslaaede Form utvivlsomt noget yderligere Arbejde, der med den nuværende Medhjælp vanskeligt kunde overkommes. Om det for Universitetslærernes store Flertal vilde have synderlig Betydning, at der blev anbragt en Telefon — foruden den nuværende, ved hvilken der kunde telefoneres fra Universitetet — betvivlede han, men det var jo muligt. Skulde det vise sig, at der blev megen Brug for Telefonen, vilde det foreslaaede Arrangement snart blive ganske utilstrækkeligt.

Paa Læremødet den 25de Oktober 1900 blev Forslaget taget tilbage indtil videre.

— Angaaende den paa Finansloven for 1901—1902 stedfundne Forhøjelse af Beløbet paa Universitetets Udgiftspost 5. a., *Udgifter ved Konsistorium*, henvises til Univ. Aarb. f. 1899—1900 S. 349—50.

5. Akademisk Disciplin.

I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Kjøbenhavns Politi Udskrift af Sager, som ved Kjøbenhavns Kriminal- og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er, for saa vidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller Legater eller havde Bolig paa Kollegierne, blevet tildelt disse Studenter en Irettesættelse. I det foreliggende Aar har der dog ikke været Anledning til at tildele nogen saadan.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

1. Besættelsen af det ved Professor, Dr. theol. Fr. Kr. Nielsens Afgang fra Universitetet ledigblevne Professorat i Kirkehistorie med Cand. theol. O. V. Ammundsen.

Efter at Professor, Dr. theol. Fr. Kr. Nielsen under 16de Marts 1900 var blevet udnævnt til Biskop over Aalborg Stift fra 15de Maj s. A. at regne, anmodede Kirke- og Undervisningsministeriet under 21de Marts s. A.

Konsistorium om at indhente et Forslag fra det theologiske Fakultet angaaende det derved ledigblevne Professorats Besættelse.

Konsistorium indsendte under 15de Maj s. A. til Ministeriet en Erklæring af 4de s. M. fra *det theologiske Fakultet*, hvori dette udtalte følgende:

Flertallet (Professorerne, Dr. theol. P. Madsen, Dr. theol. Fr. Nielsen, Lic. theol. L. W. Schat Petersen og J. C. Jacobsen) gik ud fra, at det ifølge Sagens Natur maatte være Opgaven at faa Lærerstolen besat med den Mand, som havde givet Vidnesbyrd om de rigeste Anlæg og Fremtidsmuligheder. Med dette for Øje maatte Flertallet henlede Opmærksomheden paa Cand. theol. O. V. Ammundsen, født i 1875, Kandidat fra Januar 1899. Blandt de ældre, der studerede Kirkehistorie og havde leveret Arbejder, som fortjente Anerkjendelse, var der ingen, som hævdede sig saaledes op over de andre, at det vilde være muligt med nogen Sikkerhed at træffe et Valg, eller, som havde givet saa rige Løfter, at Flertallet fandt tilstrækkelig Grund til at anbefale Vedkommendes Ansættelse i det ledige Professorat. Kandidat Ammundsen havde derimod vist en efter sin Alder fremragende Dygtighed. Han havde allerede som meget ung Student vundet Universitetets Guldmedaille ved en om særdeles lovende Evner vidnende Besvarelse af en theologisk Prisopgave, der for en stor Del var af historisk Natur. Hans Embedsexamen var den fortrinligste, som i lange Tider var forekommen. Efter sin Examen havde han valgt Kirkehistorien som sit særlige Studiefag og havde nu for et Par Maaneder siden tiltraadt en Udenlandsrejse til sin videre Uddannelse. Flertallet tvivlede ikke om, at han blandt dem, hvorom der for Tiden kunde være Tale, var den, der havde de bedste Betingelser for at udfylde den ledige Plads. Men i Betragtning af hans unge Aar og af, at han nødig skulde afbrydes strax i sin Rejse og derved gaa glip af den Uddannelse og nærmere Forberedelse, en saadan kunde give, skulde Flertallet foreslaa, at han blev ansat som Docent paa 3 Aar og først fra 1ste Maj 1901.

Mindretallet (Professor, Dr. theol. H. Scharling) kunde ikke tilraade, at man til den ledige Plads kaldte en ung Kandidat, der vel var en lovende Mulighed, men endnu ikke havde vist og heller ikke havde haft Lejlighed til at vise dybere gaaende kirkehistoriske Studier eller en selvstændig videnskabelig Opfattelse, naar der kunde henvises til ældre Kandidater, med hvem dette var Tilfældet. Blandt disse maatte Mindretallet særligt henlede Opmærksomheden paa Cand. theol. Joh. Oscar Andersen, født i 1866. Han havde taget theologisk Embedsexamen i 1890 og i 1892 vundet Universitetets Guldmedaille for en Afhandling om »Holger Rosenkrantz' Liv og Theologi«. I Bedømmelsen erklæres det for »et dygtigt Arbejde, som helt igjennem vidner om Grundighed, sund Dømmekraft og alsidig theologisk Dannelse«. Senere optog Kandidat Andersen dette Æmne til videre Gjennemarbejdelse, gjorde indgaaende Studier i Indlandets og Udlandets Arkiver og udgav 1896 en Bog om »Holger Rosenkrantz den Lærde«. Dette omfangsrige og grundige Arbejde var et værdifuldt Bidrag til Danmarks Kirke- og Kulturhistorie i det 17de Aarhundrede. Det vandt almindelig Anerkjendelse og blev omtalt med Varme af sagkyndige Autoriteter i danske, norske og svenske Blade

og Tidsskrifter. Blandt disse kunde særlig fremhæves Anmeldelser af Heise (Jydske Samlinger for 1896) og S. M. Gjellerup (Hist. Tidsskr. 6te Række VI). Sidstnævnte sluttede sin udførlige Anmeldelse med at erklære den omtalte Bog for »et Skrift, der altid vil blive staaende som et første Rangs Arbejde i vor biografiske og kirkehistoriske Litteratur og indeholder rige Løfter for Fremtiden«. I de senere Aar havde Kandidat Andersen været en virksom Medarbejder i »Nordisk Kirkelexikon« og ved Siden af Professor Fr. Nielsen været den bærende Støtte for dette store Værk. Et betydeligt Antal af større og mindre Artikler forelaa fra hans Haand og afgave Vidnesbyrd om solide Kundskaber og omfattende Studier saavel i Kirkehistorien som i den kristelige Kunst- og Kulturhistorie. Efter Mindretallets Skjøn var Kandidat Andersen blandt vore yngre Theologer den, som havde den mest omfattende kirkehistoriske Kundskabsfyldte og det betydeligste Talent for historiske Kildeundersøgelser. Paa Grund heraf skulde Mindretallet foreslaa, at Kandidat Andersen blev ansat som Professor i Theologi (Kirkehistorie) fra den 1ste September 1900.

Flertallet formaade ikke at indse Berettigelsen til Mindretallets Fremhævelse af Kandidat Andersen paa de andre mulige Ansøgerses Bekostning. Thi hvorvel Flertallet fuldt ud anerkjendte Dygtigheden af hans Arbejde over Rosenkrantz, maatte det bestemt mene, at dette Skrift ikke saa afgjort hævdede sig over, hvad nogle af hans jævnaldrende eventuelle Medansøgere havde præsteret i Litteraturen, at man paa Grundlag heraf skulde kunne foretrække ham fremfor disse. Naar Flertallet anbefalede den yngre fremfor de ældre, var det, fordi det efter de Prøver, Kandidat Ammundsen hidtil havde givet paa videnskabelig Begavelse, nærede den bestemte Overbevisning, at Universitetet vilde være bedst tjent med den Ordning, det havde foreslaaet.

Konsistorium udtalte i Skrivelse af 15de Maj 1900, at det efter Indholdet af den af Fakultetets Flertal afgivne Erklæring fandt, at det for Tiden ikke kunde tage Stilling til Spørgsmaalet om Besættelsen af fornævnte Embede, men maatte ønske, at dette, ligesom i tidligere lignende Tilfælde, blev opslaaet vakant med 3 Ugers Varsel, saa at det kunde erfares, hvilke Personer der kunde komme i Betragtning.

Efter at Embedet havde været opslaaet vakant, sendte *Ministeriet* under 15de Juni s. A. de indkomne Ansøgninger fra: Cand. theol. O. V. Ammundsen, Cand. theol. J. O. Andersen, Pastor H. Hoffmeyer, Dr. phil. L. J. Moltesen og Cand. theol. F. E. Torm til *Konsistorium* med Anmodning om at indhente det theologiske Fakultets Erklæring over Ansøgerne.

Konsistorium indsendte under 28de Juni s. A. til *Ministeriet* en Erklæring af 21de s. M. fra *det theologiske Fakultet*, hvori dette udtalte følgende:

Idet *Fakultetets Flertal* (Professorerne, Dr. theol. P. Madsen, Lic. theol. L. W. Schat Petersen og J. C. Jacobsen) skulde henvise til sin Udtalelse af 4de Maj 1900 (i hvilken ogsaa nuværende Biskop, Dr. theol. Fr. Nielsen, der dengang endnu var Medlem af Fakultetet, deltog), skulde det udtrykkelig fremhæve, at dets Indstilling af Cand. theol. Ammundsen ikke indeholdt nogen som helst nedsættende Dom over de andre Ansøgere, som

dengang kunde formodes at ville atraa det ledige Embede, og som nu havde indgivet deres Ansøgning. Hvis Hensynet til foreliggende litterære Arbejder skulde gjøres gjældende som det afgjort bestemmende Synspunkt, vilde Flertallet ikke være i Tvivl om, at enten Dr. phil. Moltesen eller Cand. theol. Andersen, der i Forhold til deres Medansøgere havde leveret de værdifuldeste Arbejder paa det kirkehistoriske Omraade, maatte være at foretrække, medens Flertallet ikke saa sig i Stand til at træffe noget sikkert Valg mellem de nævnte to Ansøgere. Men Flertallet var i sin Erklæring gaaet ud fra og maatte vedblivende fastholde som sin Opfattelse, at da der i vort Land kun fandtes ét theologisk Fakultet med kun 5 Lærere og da der følgelig kun sjældent indtraf Vakance, kunde der komme Tilfælde, hvor det bestemmende Synspunkt for en Lærerstols Besættelse ikke blev Hensynet til, hvem der allerede havde præsteret mest, men hvem man maatte betragte som den, der havde givet de rigeste Løfter for fremtidig akademisk Virksomhed. Et saadant Tilfælde forekom Flertallet at foreligge i nærværende Sag. Det var dets Overbevisning, at Kandidat Ammundsen, hver Gang han havde haft Lejlighed dertil, havde for Fakultetet afgivet tilstrækkelige Vidnesbyrd om, at hans Begavelse var større og rigere end de Ældres, der havde dyrket Kirkehistorien i længere Tid; han maatte efter Flertallets Mening siges at have vist usædvanlige Betingelser for en videnskabelig Virksomhed. Derfor forekom det Flertallet meget uheldigt, at den Omstændighed, at Lærerstolen var blevet ledig noget tidligere, end det havde været ønskeligt for ham, skulde berøve Fakultetet hans Arbejde i det Fag, som han allerede, inden nogen kunde vente denne Vakance, havde valgt som sit. Naar Flertallet i sin tidligere Erklæring havde foreslaaet, at han foreløbig skulde ansættes som Docent paa 3 Aar og først fra Maj 1901, var det udelukkende af Hensyn dels til hans Ungdom, dels til Ønskeligheden af, at hans Rejse ikke for hurtigt skulde afbrydes, ikke derimod nogen som helst Tvivl om hans videnskabelige Evner, hvorfor Flertallet heller ikke, hvis der skulde blive gjort principielle Indvendinger mod en saadan Ansættelse, vilde have noget at erindre imod, at han allerede nu blev ansat som Professor.

Mindretallet (Professor, Dr. theol. H. Scharling) fastholdt sin Indstilling af Cand. theol. Oscar Andersen med Henvisning til sine tidligere Udtalelser i Fakultetets Skrivelse af 4de Maj 1900. Overfor Flertallet skulde Mindretallet bemærke, at det næppe havde anlagt den rette Maalestok, idet det havde set paa Evner og Anlæg d. e. paa blotte Muligheder i Stedet for at se paa Virkeligheden i Skikkelse af foreliggende selvstændige videnskabelige Arbejder. Dernæst havde Flertallet ved den stærke Vægt, som det lagde paa Examenskarakteren, overset, at ved Besættelsen af Universitetets Lærerstole traadte Hensynet til selvstændig videnskabelig Virksomhed i første Række, medens Hensynet til Examenskarakteren først kom i anden Række, ja kunde endog falde ganske udenfor Betragtning (jfr. Universitetets Retsregler § 40). Betænelighederne overfor Flertallets Indstilling blev saa meget større, som der næppe var forløbet halvandet Aar, siden den af samme indstillede Ansøger havde taget Embedsexamen. Hans kirkehistoriske Studier kunde i den Tid ikke have haft større Omfang eller Række-

vidde. Heller ikke kunde Ansøgeren være i Besiddelse af den Modenhed og Erfaring, som først vandtes ved et fleraarigt selvstændigt Studium, og som dog var en nødvendig Betingelse for Overtagelsen af et Professorat.

Flertallet skulde hertil bemærke, at Kandidat Ammundsens Embedsexamen ikke blot var i sit Resultat den fortrinligste, som Fakultetet i lange Tider har havt, men ogsaa efter Flertallets Mening aabenbarede Evner af en særegen Kvalitet. Hertil kom, at Flertallet ingenlunde støttede sit Votum paa hans Examen alene; men han havde som ganske ung Student, altsaa paa et Tidspunkt, hvor man ellers ikke kunde vente Evner til at magte et videnskabeligt Æmne, vundet Universitetets Guldmedaille med en Bedømmelse, i hvilken det blandt andet hedder, at »Afhandlingen er skrevet med Modenhed og videnskabelig Dygtighed«. Heraf vilde det formentlig fremgaa, at Fakultetet i sin Indstilling af Kandidat Ammundsen ikke havde bygget paa blotte Muligheder.

Konsistorium udtalte i Skrivelse af 28de Juni 1900 til Ministeriet, at Sagen havde været til Forhandling i det af Konsistorium den 27de s. M. afholdte Møde, hvor samtlige tilstede værende Medlemmer — dog saaledes at Professor, Dr. P. Madsen principaliter fastholdt Fakultetets Flertals Erklæring — stemte for Afholdelse af Konkurrence om det ledige Professorat, saaledes at Konkurrencen skulde være afsluttet inden 1ste Maj 1901.

Ministeriet meddelte derefter under 7de Juli 1900 *Konsistorium*, at det var enigt i, at der afholdtes Konkurrence og begjærte indsendt Forslag til Ordningen af Konkurrencen.

Konsistorium indsendte under 13de September s. A. Forslag fra det theologiske Fakultet, se nedenfor, idet *Konsistorium* tillige foreslog, at der i Indstillingen om Afholdelsen af Konkurrencen optoges, at Censurkomiteen ogsaa vilde tage Hensyn til Vedkommendes tidligere videnskabelige Arbejder, hvorhos man fandt det ønskeligt, at i alt Fald en af Censorerne søgtes udenfor Danmark.

Ministeriet meddelte under 4de Oktober s. A., at der under 1ste s. M. var meddelt kgl. Stadfæstelse paa Ordningen af Konkurrencen saaledes:

»1. at der i Henhold til Universitetets Fundats af 7de Maj 1788 Kap. I. § 13 maa afholdes en Konkurrence om et Professorat i det theologiske Fakultet.

2. at Adgangen til at deltage i Konkurrencen kun staar aaben for dem, der have indgivet Ansøgning om det ledige Embede.

3. at Konkurrencen falder i en skriftlig og en mundtlig Del. Den første bestaar i Besvarelsen af et kirkehistorisk Spørgsmaal, som er fælles for alle Konkurrenter. Æmnet opgives Konkurrenterne den 16de November 1900; til Udarbejdelsen indrømmes en Frist af 3 Maaneder. Besvarelserne ønskes indleverede trykte, dog kun under Forudsætning af, at Trykningsomkostningerne kunne bestrides af offentlige Midler; Besvarelserne maa ikke offentliggøres, førend Censurkomiteen har afgivet sin Indstilling om Embedets Besættelse. Den mundtlige Del bestaar i 3 Forelæsninger over opgivne Æmner, som ere fælles for alle Konkurrenter, nemlig et kirkehistorisk, et dogmehistorisk og et nytestamentlig-exegetisk. Forelæsningerne skulde være afsluttede senest den 2den April 1901. Til deres Udarbejdelse gives

ialt 10 Dage. Et læseligt og nogenlunde fyldigt Manuskript til hver enkelt Forelæsning maa afleveres umiddelbart efter den paagjældende Forelæsnings Slutning.

Censurkomiteen kommer til at bestaa af 2 Fakultetsmedlemmer og 3 udefra tilkaldte Mænd, af hvilke i alt Fald den ene søges udenfor Danmark.

4. at Komiteen ogsaa vil tage Hensyn til Vedkommendes tidligere videnskabelige Arbejder.«

Efter Fakultetets Indstilling bifaldt Ministeriet, at Biskop, Dr. theol. Fr. Nielsen, Sognepræst, Dr. phil. H. Rørdam og Domprovst, Professor theol. ved Lunds Universitet, Dr. theol. & phil. P. Eklund tilkaldtes som Censorer, og Fakultetets Valg af Professorerne, Dr. theol. H. Scharling og Lic. theol. L. W. Schat Petersen til at indtræde i Bedømmelseskomiteen, saaledes at sidstnævnte som Dekanus fungerede som Komiteens Formand.

Til Konkurrencen meldte sig følgende Deltagere: Cand. theol. O. V. Ammundsen, Cand. theol. J. O. Andersen og Cand. theol. Fr. E. Torm. Dens skriftlige Del faldt fra den 16de November 1900 til den 16de Februar 1901 og dens mundtlige Del sluttede med 3 Forelæsninger den 26de, 28de og 29de Marts s. A.

Opgaven til den skriftlige Del var: »Kritisk Fremstilling af Novatianus' Liv og Forfattervirksomhed samt Eftervisning af den novatianske Bevægelses Omfang og Betydning«. Opgaverne ved den mundtlige Del vare: Dogme-historie: »De lutherske Reformatorers Opfattelse af Trosbegrebet«; Det nye Testaments Exegese: »2 Kor. 1, 15—22«; Kirkehistorie: »Udsigt over den danske Kirkes Historie paa Christian VI.'s Tid«.

Under 30te Marts s. A. indsendte Censurkomiteen til Ministeriet følgende Udtalelse om Udfaldet:

»*Flertallet* (Biskop, Dr. theol. Fr. Nielsen, Sognepræst, Dr. phil. H. Rørdam og Professor, Lic. theol. L. W. Schat Petersen) mener, efter nøje at have afvejet alle de Hensyn, der i denne Sag maa tages, at burde indstille Cand. theol. V. Ammundsen til det ledige Professorat. Samtidigt føler det imidlertid Trang til overfor det høje Ministerium at udtale, at Cand. theol. Fr. Torm saavel ved den skriftlige som ved den mundtlige Del af Konkurrencen har lagt saa stor videnskabelig Dygtighed og saa fortrinlige Lærergaver for Dagen, at det tillader sig paa det varmeste at anbefale ham til Ministeriets særlige Opmærksomhed, eventuelt til akademisk Virksomhed. Ogsaa den tredie af Konkurrenterne, Cand. theol. J. O. Andersen vil *Flertallet* have anbefalet til Ministeriets Velvillie, fordi ogsaa han har vist sig i Besiddelse af grundige historiske Kundskaber, men hans Præstationer ved Konkurrencen have været behæftede med saadanne Mangler, at *Flertallet* bestemt maa foretrække de to andre Konkurrenter.

Et *Mindretal* (Domprovst, Professor, Dr. theol. Eklund og Professor, Dr. theol. H. Scharling) indstiller Cand. theol. Oscar Andersen til den ledige Plads.

Professor Eklund ønsker hertil at afgive følgende Motivering: 1. Som utsedd sakkunnig har det *uttryckligen* varit mig ålagdt at taga hänsyn *ej blott* till det, som den nu afslutade konkurrensen framvisat, *utan också* till det därbakom och därbredvid kan vara att bemärka, i form af författarskap m. m. Ej blott det ena, utan också det andra. 2. Det ämbete, som an-

sökes har, enligt min mening, *två* grundkarakterer. Den ena att det är ett *akademiskt professorat*, hvars innehafvare i regeln skall för sitt ämne vara högsta auctoritet vid landets högsta läroanstalt. Den andra, att det är ett *docentämbete* vid landets theologiska fakultet. Ej blott det ena, men också det andra. Men, enligt min åsikt, med hufvudsaklig accent på det första, särdeles vid ett protestantisk universitet. 3. Af de tre stora theologiska hufvedfacken — det filologiska, det historiska och det filosofiska — gifs det intet, som kan undvara den solida allmäntheologiska *grundvalen*, men också intet, för hvilket ej ett lifligt *växelförhållande* till de respektiva stora forskningsområdena är af vikt. I synnerlig grad torde detta vara förhållandet med afseende på de kyrkohistoriska disciplinen. 4. *Alla* de tre sökande synas mig, hvar på sitt sätt, göra *heder* åt den fakultet, hvars lärjungar de äro. Men hittills finner jag ingen af dem hafva dokumenterat sig för en professurkompetens af *första* rangen. Och för vederbörande torde det allt jämt kunna vara ett spörsmål, huruvida en sådan kompetens bör inväntas. 5. En af de sökande — *Ammundsen* — lofvar afgjort *allra mest* som forskare och lärare. Men närmast är han för mig hufvudsakligen ett *rikt löfte*, en rik begynnelse; och närmast har han dokumenterat sig på den *filologiska litteraturkritiska* theologiens område. 6. En af de sökande — *Torm* — har vid konkurrensen afgjort tagit *priset* i frågan om betydande *docentegenskaper* och därvid lagt i dagen en sällsynt förmåga, men torde ej kunna anses äga en lika oomtvivstlig öfverlägenhet i andra afseenden. 7. Den återstående sökanden — *Andersen* — har *från längre tid tillbaka*, efter erhållen belöning vid Universitetet, valt det historiska studiet till sitt fack och nedlagt arbete som *kyrkohistorisk forskare*, hvars värde *icke* torde få anses *upphäfdt* däraf, att konkurrensprovet, jämte sina *förmånligare* partier, lämnat — särskildt i fråga om föredraget — åtskilligt att önska, ett verkligt *minus*. Kan han således, enligt min mening, ej få sättas utanför vid detta tillfälle, så bör han för ögonblicket närmast förordnas, *i fall* den kyrkohistoriska professuren i Köpenhamn nu strax skall tillsättas och icke andra anordningar anses böra vidtagas.

Professor H. Scharling önskar at ledsage denne Indstilling med följande Udtalelse: Ganske vist lider Kandidat Andersens Lærergaver under betydelige Mangler. Han skriver bedre end han taler, har ikke Ordet i sin Magt og har ondt for at begrænse den rige Stoffylde. Imidlertid kunne disse Mangler afhjælpes ved Flid og Øvelse. I omfattende kirkehistorisk Viden, historisk Fremstillingskunst og indtrængende Forskervevne er han sine Konkurrenter ubetinget overlegen. Han har vist dette saavel i den mundtlige som i den skriftlige Prøve, og det af ham tidligere udgivne Skrift om Holger Rosenkrantz (1896) indtager en fremragende Plads i dansk Personal- og Kirkehistorie. Der er derfor al Udsigt til, at den danske Kirkes Historie i ham vil kunne vinde en dygtig Bearbejder ved Universitetet. En diametral Modsætning hertil viser Kandidat Torms Optræden. Han taler med stor Lethed, har en smuk og velformet Fremstilling og forstaar med Sikkerhed at ramme de afgjørende Hovedpunkter. Som særlig vellykket maa nævnes hans kirkehistoriske Forelæsning (Udsigt over den danske Kirkes Historie paa Christian VI.'s Tid). Men der kjendes hos ham ingen dybere

indtrængende Forskningssevne, heller ingen nye og originale Synspunkter, og hans indsendte Afhandling om Gnostikeren Valentinus er, bedømt fra et historisk Synspunkt, et svagt Arbejde. Kandidat Ammundsen har ligeledes ved den aflagte Prøve udvist betydelige Lærergaver, men hans Evner synes ligesom Kandidat Torms mere at pege i systematisk og exegetisk Retning end i kirkehistorisk. Der foreligger fra hans Haand ingen selvstændig videnskabelig Produktion, som kan drages ind under Bedømmelsen, og paa Grund af sin Ungdom har han endnu ikke kunnet erhverve den mere omfattende Kundskabsfyldte og den Selvstændighed i Opfattelsen, som er nødvendig for at kunne overtage et Professorat ved Universitetet.«

Ved Skrivelse af 25de April s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at Cand. theol. *Ove Valdemar Ammundsen* under 23de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor i Theologi med Kirke- og Dogmehistorie som Hovedfag ved Universitetet.

2. Tilladelse for Cand. theol. J. Oskar Andersen til at holde Forelæsninger over dansk Kirkehistorie og Æmner af den kirkelige Arkæologi ved det theologiske Fakultet.

I Skrivelse af 25de April 1900 anmodede Kirke- og Undervisningsministeriet Konsistorium om at indhente en Erklæring fra det theologiske Fakultet over et Andragende fra *Cand. theol. J. Oskar Andersen* om Tilladelse til at holde Forelæsninger i Kirkehistorie ved det theologiske Fakultet. Ministeriet vedlagde den af Censurkomiteen ved den afholdte Konkurrence om fornævnte Professorat i Theologi afgivne Indstilling.

Kandidat Andersen henviste med Hensyn til sine videnskabelige Kvalifikationer til, at han, efter at have erhvervet Universitetets Guldmedaille i 1892, havde foretaget en omfattende Studierejse i Udlandet i 1893—94, paa hvilken han særlig havde lagt sig efter Kirkehistorie og kirkelig Arkæologi; i Aaret 1896 havde han udgivet sit Skrift om »Holger Rosenkrantz den Lærde«, der bragte omfattende Bidrag til Belysning af evangelisk-lutherske og specielt danske Kirke- og Studieforhold i det 17de Aarhundredes første Halvdel og var blevet meget gunstigt bedømt af den sagkyndige Kritik. De følgende Aar havde han medvirket ved Udgivelsen af »Kirkelexikon for Norden«, hvortil han foruden talrige Artikler af almen (og dansk) kirkehistorisk Indhold særlig havde leveret udførlige Bidrag om Æmner fra den kirkelige Arkæologis Omraade. Siden 1899 var han Medredaktør af »Theologisk Tidsskrift for den danske Folkekirke«, hvortil han havde leveret flere Bidrag, og i 1900—1901 deltog han i Konkurrencen om det ledige Professorat i Kirkehistorie. Censurkomiteens Indstillinger vilde være Ministeriet bekendte. Hans ved Konkurrencen indleverede skriftlige Arbejde om »Novation« haabede han snarest at kunne forelægge Offentligheden. Det var hans Haab, at fornævnte videnskabelige Arbejder fra den danske Kirkes Historie i Forbindelse med den anførte Konkurrenceafhandling samt de ved samme Konkurrence holdte Forelæsninger fra forskellige Grene af Theologien maatte kunne begrunde en ekstraordinær Meddelelse af »jus docendi«, som ogsaa tidligere undtagelsesvis ifølge Universitetets Aarbøger

var blevet meddelt Videnskabsmænd, som ikke havde disputeret under det theologiske Fakultet. Det var hans Agt, hvis Tilladelsen skulde blive givet ham, særlig at holde Forelæsninger over dansk Kirkehistorie, sigtende mod Udarbejdelsen af en paa selvstændige Kildestudier hvilende ny Behandling af vort Fædrelands Kirkehistorie, samt over Æmner af den kirkelige Arkæologi, særlig for saa vidt den bidrager til Belysning af Menighedens Liv gjennem Tiderne, samt eventuelt Laboratorieøvelser i kirkehistorisk Forskning, saafremt Mulighed for saadannes Afholdelse kunde indtræde.

Konsistorium indsendte under 24de Maj s. A. en Erklæring af 14de s. M. fra Fakultetet, hvori dette bemærkede, at det principielt maatte hævde, at Retten til at holde Forelæsninger er betinget af en akademisk Grad. De akademiske Grader medførte saa faa Rettigheder, at Fakultetet, naar det vilde holde sine Grader i Ære og ikke vilde udsætte sig for, at ingen satte Pris paa at opnaa dem, maatte værne stærkt om de Rettigheder, som knyttede sig til dem, hvorfor Fakultetet kun kunde være en Modstander af, at denne Ret tildeltes saadanne, som endnu ikke havde opnaaet nogen Grad. Men i dette Tilfælde mente dog Fakultetet at kunne tilraade en Undtagelse fra Regelen, ikke blot fordi Ansøgeren tidligere havde gjort sig fordelagtig bekjendt ved et dygtigt Arbejde om »Holger Rosenkrantz den Lærde«, men særlig fordi han havde deltaget i den for nylig afholdte Konkurrence om Professoratet i Kirkehistorie med det Resultat, som Indstillingen til Ministeriet udviste, at et Mindretal indstillede ham, medens Flertallet, skjønt det kun kunde stille ham under begge de andre Konkurrenter, dog maatte anerkjende hans grundige kirkehistoriske Kundskaber og derfor anbefalede ham til Ministeriets Velvillie. Fakultetet vilde derfor anbefale, at der som en Undtagelse gaves Cand. theol. Andersen Ret til at holde Forelæsninger og Øvelser, dog saaledes at Omraadet for disse — efter Ansøgerens egne Antydninger — nærmere begrænsedes til dansk Kirkehistorie samt Æmner af den kirkelige Arkæologi. Konsistorium sluttede sig til Fakultetets Forslag.

Ved Skrivelse af 31te Maj s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at det i Betragtning af de for Cand. theol. J. Oskar Andersens Vedkommende foreliggende særlige Forhold havde meddelt ham Tilladelse til at holde Forelæsninger i Kirkehistorie ved det theologiske Fakultet, dog saaledes, at Omraadet for disse Forelæsninger begrænses til dansk Kirkehistorie samt Æmner af den kirkelige Arkæologi.

3. Tilladelse for Dr. phil. ved Upsala Universitet G. Cassel til at holde Forelæsninger over Nationaløkonomi og Finansvidenskab ved Kjøbenhavns Universitet.

Under 19de Januar 1901 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig Konsistoriums Erklæring over et Andragende fra *Dr. phil.* ved Upsala Universitet *Gustav Cassel* om Tilladelse til i Aaret 1901 at holde Forelæsninger over Nationaløkonomi og Finansvidenskab ved Kjøbenhavns Universitet.

Konsistorium indsendte under 30te s. M. en Erklæring fra det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, der paa det bedste anbefalede Andragendet.

Konsistorium sluttede sig hertil, idet det tillige henviste til de vedlagte Erklæringer fra Professorerne, Dr. jur. V. Falbe Hansen og H. Westergaard, der begge udtalte sig anerkjendende om Dr. Cassel som en fremragende Videnskabsmand, hvis Forelæsninger vilde kunne have Betydning for de Studerende.

Ministeriet meddelte under 1ste Februar s. A. Dr. Cassel Tilladelse til at holde fornævnte Forelæsninger i Aaret 1901. Ved Ministeriets Skrivelse af 30te December s. A. er Tilladelsen — i Henhold til Fakultetets og Konsistoriums Anbefaling — tillige givet Dr. Cassel for Aaret 1902.

4. Bevilling af Lønningsanciennetet som Professorer for Professorerne, Dr. med. J. H. Chievitz og Dr. med. Chr. Bohr fra deres Ansættelse som Lektorer under det lægevidenskabelige Fakultet.

Fra Professorerne i Anatomi og i Fysiologi, Dr. med. J. H. Chievitz og Dr. med. Chr. Bohr, modtog Konsistorium under 12te September 1900 et Andragende, hvori de ansøgte om Lønningsanciennetet fra deres første faste Ansættelse som Lærere (Lektorer) ved Universitetet, altsaa henholdsvis fra 20de December 1881 og 23de Februar 1886, idet de som Støtte herfor anførte, at de fra deres første Ansættelse ved Universitetet saavel hvad Forelæsninger og Examensarbejde angik som i enhver anden Henseende havde havt fuldstændig samme Forpligtelser som dem, der paahvile en Professor i vedkommende Fag.

I den af Universitetets Kvæstor under 9de Oktober 1900 afgivne Erklæring bemærkedes følgende. Uagtet normerede Professorater ikke vare ledige i det lægevidenskabelige Fakultet, bleve Lektorerne Chievitz og Bohr under Hensyn til, at der ved 2den Behandling i Folkethinget af Finansforslaget for 1888—89 var givet Bevilling til umiddelbart at ansætte midlertidig Docent, Dr. med. Hansen Grut som *Professor* i Ophthalmologi, udnævnte til Professorer, henholdsvis ifølge Bevillinger paa Budgetterne for 1888—89, jfr. Rigsdagstid. 1887—88 Tillæg B. Sp. 719—20 og for 1890—91, jfr. Rigsdagstid. 1889—90 Tillæg A. Sp. 763—66 og Rigsdagstid. 1889—90 Tillæg B. Sp. 981—82. Anciennetetsberegningen for dem som Professorer blev at foretage efter den da gjældende Lønningslov af 25de Marts 1871 § 3, saaledes at Professor Chievitz fik sin Professorlønnings beregnet fra 5 Aars Dagen efter sin Udnævnelse til Lektor, altsaa fra 20de December 1886, og at Professor Bohr fik sin Professorlønnings beregnet fra sin Udnævnelse som Professor, altsaa fra 1ste April 1890. Det kunde herefter synes, at — idet Regeringen havde foreslaaet og Rigsdagen havde vedtaget netop denne Beregningsmaade for de nævnte Professorlønnings — det nu rejste Spørgsmaal allerede en Gang havde faaet sin Afgjørelse, men det maatte dertil bemærkes, at Rigsdagen dengang havde den under 12te April 1892 emenerede nye Lønningslov for Universitetet under Behandling, og at der i Forslaget til denne var optaget en Bestemmelse om at regne Tjenestetiden for Professorer fra den første faste Ansættelse som Lærer ved Universitetet, ikke blot for de fremtidigt ansatte Professorer, men ogsaa for de allerede da ansatte. Et Forslag fra Ministeriets Side om en saadan gunstig Løn-

ningsberegning for Professorerne Chievitz og Bohr vilde derfor dengang ikke have kunnet fremsættes uden at foregribe den Afgjørelse af forommeldte Lønningsspørgsmaal i det hele, hvortil Rigsdagen maatte kunne komme, og det vilde ogsaa være bekjendt, at den vedtagne Lønningslov ikke optog nogen saadan Bestemmelse om Lønningsberegning fra den første faste Ansættelse for de allerede da ansatte Professorer, jfr. Rigsdagstid. 1891—92 Tillæg B. Sp. 1529, men kun for de fremtidigt ansatte. Naar det foreliggende Lønningsspørgsmaal nu forebragtes, var det saaledes ikke mere et Principspørgsmaal, hvorom der var Tale, men kun et Professorerne Chievitz og Bohr personlig vedrørende Spørgsmaal, idet der endnu paa den Tid, da den nye Lønningslov blev givet, var 8 Professorer, paa hvilke et forandret Princip vilde faa Anvendelse, medens af disse de fornævnte 2 Professorer efter de siden da indtraadte Personalforandringer alene vare tilbage. Det turde da haabes, at Lovgivningsmagten nu, da det kunde ske uden nogen Konsekvens til nogen Side, vilde fuldstændiggjøre de paa Budgetterne for 1888—89 og 1890—91 bevilgede Udnævnelser af Dr. Chievitz og Dr. Bohr til Professorer ved at tillægge dem en Lønningsberegning saaledes, at den Tid, hvori der havde paahvilet dem fuld Professorgjerning, blev medtaget.

Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 9de November 1900 til Kirke- og Undervisningsministeriet til Kvæstors Udtalelser og anbefalede varmt Andragendet med Tilføje, at de nævnte to Universitetslærere aldeles ikke befattede sig med Lægepraxis.

Til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1901—1902 blev der af Ministeriet stillet Forslag om Forhøjelse af Universitetets Udgiftspost 1. a., Lønninger til de normerede Professorer, med 1200 Kr. og Optagelse i Texten af følgende Anmærkning: Lønningerne for Professorerne J. H. Chievitz og Chr. Bohr beregnes fra 1ste April 1901, som om de vare blevne ansatte som Professorer henholdsvis fra 20de December 1881 og 23de Februar 1886 at regne. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, jfr. Rigsdagstid. 1900—1901 Tillæg B. Sp. 335—36 og 553—54, vedtaget af Rigsdagen og optaget paa Finansloven for 1901—1902.

5. Besættelsen af det ved Professor, Dr. med. C. G. Langes Død ledigblevne Professorat med Dr. med. J. A. G. Fibiger som Professor i pathologisk Anatomi.

Efter at Professor, Dr. med. C. G. Lange den 29de Maj 1900 var afgaaet ved Døden, udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig i Skrivelse af 6te Juni s. A. til Konsistorium Forslag indsendt fra det lægevidenskabelige Fakultet angaaende den ledigblevne Professorplads' Besættelse.

Under 16de s. M. indsendte Konsistorium til Ministeriet en Skrivelse af 14de s. M. fra Fakultetet, hvori dette foreslog, at Professorpladsen opsloges ledig.

Efter at Professoratet havde været opslaaet ledigt, sendte Ministeriet under 6te Juli s. A. de indkomne 3 Ansøgninger, nemlig fra Distriktslæge J. S. A. Borch, Prosektor, Dr. med. J. A. G. Fibiger og Reservelæge, Dr.

med. V. Scheel, hvorhos Ministeriet anmodede Konsistorium om at indhente Fakultetets Erklæring over Andragenderne.

Konsistorium indsendte derefter under 14de September s. A. en Erklæring af 11te s. M. fra Fakultetet, hvori dette udtalte, at da det ikke fandt Anledning til paa Forhaand at udtale sig til Fordel for en enkelt af Ansøgerne, maatte det anse det for rigtigt, at der afholdtes en Konkurrence i Henhold til Universitetets Fundats. Med Hensyn til Formen for den eventuelle Konkurrence stillede Fakultetet Forslag, overensstemmende med den nedenfor anførte stadfæstede Ordning af Konkurrencen.

I Skrivelse af 4de Oktober s. A. meddelte Ministeriet, at der under 1ste s. M. var meddelt kgl. Resolution om Ordningen af Konkurrencen mellem Ansøgerne om det ledige Professorat saaledes:

»I. at der i Henhold til Universitetets Fundats af 7de Maj 1788 Kap. I. § 13 maa afholdes en til de nævnte Ansøgere begrænset Konkurrence om et Professorat i pathologisk Anatomi;

II. at der ved Konkurrencen vil være at tage Hensyn til: a. de Paa-gjældendes videnskabelige Arbejder og øvrige vita ante acta medica. b. Udfaldet af en Prøve bestaaende af følgende Forelæsninger og Demonstrationer: 1. en Prøveforelæsning over et selvvalgt Æmne af den pathologiske Anatomi, holdt i tre paa hinanden følgende Dage, en Time hver Dag. 2. en Sektion med Demonstration i umiddelbar Tilknytning til samme. 3. en Sektion og 24 Timer derefter Forelæsning med Demonstration af Sektionsfundet. Den kliniske Journal overgives de Konkurrerende førend Sektionen. 4. Prøveforelæsning over et opgivet Æmne af den specielle pathologiske Anatomi. 5. Prøveforelæsning over et opgivet Æmne af den almindelige pathologiske Anatomi;

III. at Censurkomiteen sammensættes af Dekanus ved det lægevidenskabelige Fakultet som Formand samt 4 Medlemmer af Fakultetet, valgte af dette, og 3 Medlemmer udenfor Fakultetet, valgte af det medicinske Selskabs staaende Udvalg.«

Under 3die November s. A. indberettede Fakultetet, at Censurkomiteen bestod af Dekanus, Professor, Dr. med. Faber og Professorerne, Dr. med. Chievitz, Dr. med. Bloch, Dr. med. Gram og Dr. med. Salomonsen, valgte af Fakultetet, og Professor, Veterinærfysikus, Dr. med. B. Bang, Professor Fr. Dahl og Læge A. Hørring, valgte af det medicinske Selskabs staaende Udvalg, samt som Suppleanter henholdsvis Overkirurg, Dr. med. Wanscher og Prosektor, Dr. med. Kraft. Som Deltagere i Konkurrencen havde meldt sig Prosektor, Dr. med. J. A. G. Fibiger og Reservelæge, Dr. med. V. Scheel.

Konkurrencen blev afholdt i Dagene fra den 29de November til den 18de December 1900 saaledes: 1. Prøveforelæsning over et selvvalgt Æmne af den pathologiske Anatomi: 29de og 30te November samt 1ste, 3die, 4de og 5te December, hver Dag Kl. 3—4 paa kirurgisk Akademi. 2. Sektion med Demonstration i umiddelbar Tilknytning til samme: 7de og 8de s. M. Kl. 9¹/₂ paa Kommunehospitalets Sektionsstue. 3. Sektion og 24 Timer derefter Forelæsning med Demonstration af Sektionsfundet: Sektion: 10de og 12te s. M. Kl. 9¹/₂ paa Frederiks Hospitals Sektionsstue; Forelæsning over Sektionsfundet: 11te og 13te s. M. Kl. 10 paa kirurgisk Akademi. 4. Prøveforelæsning over et opgivet Æmne af den specielle pathologiske Ana-

tomi: 15de s. M. Kl. 2—4 paa kirurgisk Akademi. 5. Prøveforelæsning over et opgivet Æmne af den almindelige pathologiske Anatomi: 18de s. M. Kl. 2—4 paa kirurgisk Akademi. Æmnerne vare:

Prøveforelæsning over et selvvalgt Æmne af den pathologiske Anatomi. Dr. Fibiger: Om Fedtdegeneration; Dr. Scheel: Om Svulsternes Genese.

Sektion med Demonstration i umiddelbar Tilknytning til samme: Dr. Fibiger: Tuberkulose; Dr. Scheel: Emollitio cerebri.

Sektion og 24 Timer derefter Forelæsning med Demonstration af Sektionsfundet: Dr. Fibiger: Fractura vertebrae dorsal. IV. med Ruptura medullae spinalis. Dr. Scheel: Purulent Peritonitis; Thrombosis art. pulmonal.

Prøveforelæsning over et opgivet Æmne af den specielle pathologiske Anatomi: for begge: Carcinoma recti; et Led i en Række Forelæsninger over pathologisk Anatomi for Studenter.

Prøveforelæsning over et opgivet Æmne af den almindelige pathologiske Anatomi: for begge: Nekrose; en Forelæsning for Studenter.

Det lægevidenskabelige Fakultet indsendte under 18de December s. A. Censurkomiteens Indstilling til Konsistorium, der den 19de s. M. fremsendte den til Ministeriet.

Ved Skrivelse af 28de s. M. meddelte Ministeriet Konsistorium, at Dr. med. *Johannes Andreas Grib Fibiger* under 27de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor i pathologisk Anatomi ved Universitetet.

6. Besættelsen af det ved Professor, Dr. med. C. G. Gædekens Død ledigblevne Professorat i Retslægevidenskab og offentlig Hygiejne med Overlæge, Professor, Dr. med. K. B. Pontoppidan.

Efter at Professor i Retslægevidenskab og offentlig Hygiejne, Dr. med. Gædeken den 8de November 1900 var afgaaet ved Døden, udbad Ministeriet sig i Skrivelse af 17de s. M. til Konsistorium Forslag om Besættelsen af den derved ledigblevne Professorplads.

Konsistorium indsendte under 6te December s. A. en Erklæring af 26de November s. A. fra *det lægevidenskabelige Fakultet*, hvori dette udtalte følgende: Siden Professoratet i Retsmedicin og Hygiejne i 1866 fik sit nuværende Omfang, havde Hygiejnen paa alle Punkter gennemgaaet en overordentlig Udvikling, havde udarbejdet en Række nye Undersøgelsesmetoder med tildels vanskelig Teknik og havde i det hele taget faaet langt fastere Bund at hvile paa. Sundhedslæren indtog derfor ogsaa en mere og mere fremskudt Plads ved Udlandets Universiteter, der nu saa godt som alle havde ordinære Professorater i dette Fag. Denne Udvikling havde ogsaa ved vort Universitet sat sig Spor, idet der for nogle Aar siden oprettedes et særligt hygiejnisk Laboratorium, hvor der allerede var blevet afholdt en Række vel besøgte Kursus for Læger og Studerende, og hvor der tillige var udført selvstændige Arbejder til Belysning af vore hjemlige Forhold i hygiejnisk Henseende. Under disse Omstændigheder kunde man ikke vente at finde nogen Videnskabsmand, der samtidigt kunde beherske Hygiejnen og Retsmedicinen, og hvert af disse Fag maatte derfor siges at have berettiget Krav paa at repræsenteres af en særlig Lærer. Ikke blot

for Undervisningen ved Universitetet, men ogsaa paa Grund af den Betydning, begge Fagene have for hele Samfundet, mente Fakultetet derfor, at det var nødvendigt, at det nu ledige Professorat deltes, saa at der oprettedes to Professorater, et i Retsmedicin og et i Hygiejne. Professoren i Hygiejne maatte da tillige være Bestyrer af Universitetets hygiejniske Laboratorium. Professoren i Retsmedicin skulde, som hidtil, foruden at undervise og examinere de Studerende være forpligtet til at foretage de i Kjøbenhavns Kommune forefaldende retslige Obduktioner. Tillige ansaa Fakultetet det for ønskeligt, at det gjordes til Pligt for Professoren i Retsmedicin at undervise de Studerende i Grundtrækkene af den medicinske Lovgivning og Lægens hele retslige Stilling. Konsistorium anbefalede Fakultetets Forslag.

Til 2den Behandling i Folkethinget af *Finanslovsforslaget for 1901—1902* blev der af Kirke- og Undervisningsministeren stillet Forslag om Oprettelsen af et nyt Professorat under det lægevidenskabelige Fakultet, jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg B. Sp. 335—38 og 553—54. Under Forhandlingerne blev Forslaget taget tilbage, jfr. Folkethingstidende s. A. Sp. 2417—18 og 2482—83, for at gjenoptages til Finanslovsforslagets 3die Behandling. I dette Forslag blev det med Hensyn til, at det under Forhandlingerne var blevet bemærket, at der var den Grund imod at dele Professoratet, at der ved særlig Bevilling paa Universitetets Konto 7. a. 2. var ansat en Mand til at docere Hygiejnen, oplyst, at den paagjældende Docent havde faaet et Honorar for Demonstrationer og Øvelser vedrørende hygiejniske Spørgsmaal, men som ikke ere beregnede for de lægevidenskabelige Studerende, hvorimod de ved Form og Indhold nærmest ere bestemte for det store dannede Publikum, Læger, Ingeniører o. s. v., og at hele denne Sag derfor tildels laa udenfor det lægevidenskabelige Fakultets Omraade. Det var imidlertid nødvendigt, at der ved Universitetet doceredes Hygiejne paa videnskabelig Maade, jfr. Rigsdagstidende s. A. Tillæg B. Sp. 1097—98 og 1349—50. Forslaget om Oprettelsen af et nyt Professorat blev forkastet, jfr. Folkethingstidende s. A. Sp. 4197 og 4227.

Ministeriet anmodede derefter under 17de April 1901 Konsistorium om at indhente en Erklæring fra det lægevidenskabelige Fakultet om, hvorvidt der fandtes noget at erindre imod, at Professorpladsen opsloges ledig som Professorat i Retsmedicin og Hygiejne.

Konsistorium indsendte under 24de Maj s. A. en Erklæring af 15de s. M. fra *det lægevidenskabelige Fakultet*, hvori dette bemærkede, at det vedblivende var af den i Skrivelse af 26de November 1900 nærmere begrundede Mening, at der burde oprettes 2 Professorater, et i Retsmedicin og et i Hygiejne. Da Oprettelsen af et nyt Professorat under Fakultetet ikke var blevet vedtaget, henstillede Fakultetet, at det ledige Professorat opsloges som Professorat i Retsmedicin; Undervisningen i Faget Hygiejne maatte da opsættes, indtil der blev oprettet et Professorat for samme.

Efter at Professorpladsen havde været opslaaet som Lærerpost i Retsmedicin og Hygiejne, anmodede *Ministeriet* under 18de Juni s. A. Konsistorium om at indhente det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring over de indkomne Ansøgninger fra Overlæge, Professor, Dr. med. K. Pontoppidan,

Fængselslæge, Dr. med. P. C. F. Geill, Dr. med. N. P. Schierbeck og Dr. med. J. H. M. C. Fehr.

Under 28de Juni s. A. indsendte Konsistorium en Erklæring af 24de s. M. fra *det lægevidenskabelige Fakultet*, hvori dette udtalte, at ingen af Ansøgnene om det ledige Professorat i Retsmedicin og Hygiejne skjønnedes at være i Besiddelse af saadanne Kvalifikationer, at de kunde overtage Undervisningen ved Universitetet i begge disse Fag paa betryggende Maade. Fakultetet kunde derfor ikke tilraade, at nogen af dem ansattes i et Embede, der forpligtede til at docere saavel Retsmedicin som Hygiejne, og antog overhovedet ikke, at en dertil kvalificeret Personlighed vilde kunne findes. Da Retsmedicin var et Examensfag, gjaldt det imidlertid efter Fakultetets Mening i første Linie om at faa et Professorat i denne Disciplin besat, og da Professor Pontoppidan var den af de 4 Ansøgere, der var bedst kvalificeret til at overtage en Professorplads i Retsmedicin, indstillede Fakultetet, at han udnævntes til Professor under Fakultetet med Paalæg om at docere Retsmedicin og uden Forpligtelse til at docere Hygiejne. Fakultetet foreslog derhos, at det hygiejniske Laboratorium, ligesom under Vakancen, bestyredes af Professoren i Fysiologi, idet Fakultetet forudsatte, at Ministeriet vilde fortsætte sine Bestræbelser for snarest muligt at faa oprettet et særligt Professorat i Hygiejne. Konsistorium sluttede sig til Fakultetets Udtalelser.

Ved Skrivelse af 13de Juli 1901 meddelte *Ministeriet* Konsistorium, at Overlæge ved Sindssygeanstalten for Nordjylland ved Aarhus, Professor, Dr. med. *Knud Børge Pontoppidan* under 10de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor i Retslægevidenskab og offentlig Hygiejne ved Københavns Universitet. Ministeriet tilføjede, at det havde fundet at burde indstille Professor Pontoppidan til Ansættelse i Embedet i dets hele Omfang, saaledes som han ogsaa selv havde ansøgt om det, da det efter Ministeriets Formening ikke vilde være rigtigt, at der, saa længe det henstod i det uvisse, om der vilde kunne skaffes fornøden Bevilling til Embedets Deling, gaves Sanktion paa en i Virkeligheden derpaa baseret Ordning, hvorefter der, hvis Delingen ikke kunne gennemføres, ikke vilde paaligge nogen af Fakultetets Professorer Pligt til at docere det paagældende vigtige Fag, men at Ministeriet var sindet til at gjøre et nyt Forsøg paa at opnaa Embedet delt og var villigt til, hvis Professor Pontoppidan maatte andrage derom, midlertidig at fritage ham for at docere offentlig Hygiejne, indtil det havde vist sig, om det nævnte nye Forsøg paa at opnaa Embedet delt vilde kunne gennemføres i Rigsdagen. Ministeriet meddelte senere Professor Pontoppidan Fritagelse for at docere Hygiejne i Efteraarshalvaaret s. A.

7. Forhøjelse af det Dr. med. E. Schmiegelow som Leder af den otolaryngologiske Klinik ved det kgl. Frederiks Hospital tillagte Honorar.

I Skrivelse af 14de Juli 1900 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig Konsistoriums Erklæring i Anledning af et af det lægevidenskabelige Fakultet til Ministeriet indsendt Andragende fra Dr. med. E. Schmiegelow om, at der foruden det Honorar paa 1200 Kr., som han oppebar som Leder af den otolaryngologiske Klinik ved det kgl. Frederiks Hospital, —

jfr. Univ. Aarb. f. 1896—97 S. 399—405 og f. 1899—1900 S. 421—22 — maatte blive ydet ham et Honorar paa 2000 Kr. som Docent.

Dr. Schmiegelow bemærkede i sit Andragende, at han i to og et halvt Aar havde været Leder af den otolaryngologiske Klinik paa det kgl. Frederiks Hospital og samtidigt havde doceret Otolaryngologi for de medicinske Studerende. Det af ham hidtil oppebaarne Honorar havde været 1200 Kr., for hvilket han dels havde ledet Klinikens Arbejde Aaret rundt, dels i hvert Halvaar havde holdt — obligatorisk anmeldte — offentlige Forelæsninger og Praktikantøvelser for de medicinske Studenter over de paa Kliniken behandlede Sygdomstilfælde.

Klinikens Arbejde gik foreløbigt for sig hver Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag, begyndte Kl. 3 om Eftermiddagen og varede c. 2 Timer daglig. I Aarets Løb behandledes der 800—900 Patienter, af hvilke c. 100 Patienter henvistes fra Hospitalets øvrige Afdelinger, og gaves c. 5000 Konsultationer. Saavel Patienternes som Konsultationernes Antal var stadigt stigende Aar for Aar og det daglige Arbejde som Følge deraf stadigt voxende. For at faa Klinikens Arbejde udført paa en omhyggelig og samvittighedsfuld Maade og saaledes, at det kunde benyttes til klinisk Undervisningsmateriale for de Studerende, maatte Arbejdet deles mellem 1ste Assistent — der lønnedes af Staten med 800 Kr. — 2den Assistent, som han selv lønede med 600 Kr., og 2 Volontører, der navnlig vare sysselsatte med Journalføringen. Kun ved et intensivt Samarbejde af alle lykkedes det som Regel at tilendebringe det daglige Arbejde paa Kliniken indenfor de ovenfor nævnte to Timer. At Klinikens Arbejdstid faldt i de sene Eftermiddagstimer, var et Forhold, som han vilde fremhæve, da det i høj Grad bidrog til, at Arbejdet virkede dobbelt anstrængende og trættende. En Forandring af dette Forhold lod sig næppe iværksætte, da de daarlige Pladsforhold paa det kgl. Frederiks Hospital havde umuliggjort Henlæggelsen af Klinikens Arbejde til Formiddagstimerne, eftersom Klinikens Lokaler om Formiddagen vare optagne af den kirurgiske Poliklinik.

Men foruden den daglige Klinikgjerning, der fortsattes hele Aaret rundt, var der paalagt ham *en obligatorisk Docentvirksomhed*, der bestod i, at han hvert Semester holdt Forelæsninger og praktiske Øvelser i Forbindelse med kliniske Demonstrationer for de Studerende. Disse Praktikantkursus holdtes 4 Gange ugentlig fra Kl. 3—4, og skjønt fakultative for de Studerendes Vedkommende, vare de overordentlig stærkt besøgte, hvad der vilde fremgaa af Antallet af de Studerende i de 5 Semestre, Øvelserne havde været afholdte. Foraaret 1898: 1ste Afdeling 14, 2den 15, ialt 29 Praktikanter. Efteraaret 1898: 18 Praktikanter. Foraaret 1899: 1ste Afdeling 15, 2den 16, ialt 31 Praktikanter. Efteraaret 1899: 12 Praktikanter. Foraaret 1900: 1ste Afdeling 17, 2den 16, ialt 33 Praktikanter. Tilsammen 123 Praktikanter.

Tilstømningen til disse Kursus og Forelæsninger havde, navnlig for Foraarssemestrets Vedkommende, været saa stor, at der var et sørgeligt Misforhold mellem Antallet af dem, der ønskede at deltage, og Klinikens Pladsforhold. Sagen var nemlig den, at hver Deltager maatte have sin Undersøgelseslampe med tilhørende Plads for Patienten og sig selv, men

sligt kunde kun indenfor snævre Grænser skaffes til Veje i de nuværende Lokaler. For imidlertid at undgaa Afvisning af de Studerende, til hvem der ikke var Plads, havde han maattet dele Deltagerne i to af hinanden uafhængige Hold, og hvert Foraarshalvaar havde han derfor maattet holde to sideløbende Kursus med tilsvarende Forelæsnings- og kliniske Demonstrationsrækker. Disse Kursus havde bestaaet dels i theoretiske Forelæsninger over udvalgte for Lægen i praktisk Henseende vigtigere Afsnit af Otolaryngologien, dels i Indøvelsen af Undersøgelsesmethoderne og Demonstration af de almindeligst forekommende Sygdomstilfælde, saa at enhver Deltager havde været i Stand til at erhverve sig de nødvendige Kundskaber for at stille en Diagnose og bedømme Sygdomstilfældet i prognostisk og therapeutisk Henseende. For at dette Resultat kunde opnaas, maatte Docenten lægge et stort personligt Arbejde i sin Undervisning, thi han maatte hele Tiden have sin Opmærksomhed henvendt paa den enkelte Elev, retlede ham i hans objektive Undersøgelse af Patienterne, gaa fra Elev til Elev, for at overbevise sig om, at Eleven arbejdede paa rette Maade, stadigt besvarende og stillende Spørgsmaal og stadigt snart her snart der gribe ind i den enkelte Elevs Undersøgelse. En slig docerende Virksomhed var meget opslidende og trættende, og dobbelt anstrængende, naar den maatte ske om Eftermiddagen i et Lokale, som var overfyldt med Elever og Patienter. Og naar saa Praktikantklinikken var afsluttet, hvad der ikke skete før Kl. 4¹/₄, skulde han begynde paa Klinikens daglige Arbejde, der yderligere krævede circa en Times Arbejde, saaledes at han i Semestret næppe blev færdig før Kl. 5¹/₄ à 5¹/₂.

I Henhold til det meddelte haabede han, at Ministeriet vilde give ham Ret, naar han mente, at der fandtes et Misforhold mellem det Arbejde, han som Docent og Leder af den otolaryngologiske Klinik maatte yde, og de 1200 Kr., han var honoreret med. Han ansaa disse 1200 Kr. for at være et passende Vederlag for sin Virksomhed som Leder af den otolaryngologiske Klinik, men ansøgte Ministeriet om, at der maatte tilstaaes ham 2000 Kr. i Docentlønning, i Lighed med hvad Staten betalte Overlægerne paa Kommunehospitalet, der hver honoreredes med 2000 Kr. for at holde 3 Timer egentlig Praktikant-Klinik for de Studerende. Han mente, at hans docerende Virksomhed maatte fuldt ud kunne ligestilles med den, Overlægerne paa Kommunehospitalet udfoldede overfor de Studerende, og ansøgte om et aarligt Tilskud af 2000 Kr. til sin Lønning som Ækvivalent for sin Docentvirksomhed.

Konsistorium bemærkede i Skrivelse af 19de Juli 1900 til Ministeriet, at det kunde slutte sig til det lægevidenskabelige Fakultets Skrivelse af 9de s. M., hvori Fakultetet havde udtalt, at medens det ikke mente at kunne anbefale, at der bevilgedes Dr. Schmiegelow et Honorar paa 2000 Kr. som Docent, maatte det anbefale, at der paa Grund af det forøgede Arbejde ydedes Klinikens Leder et Tillæg til hans tidligere Honorar, hvilket Fakultetet mente passende kunde sættes til 800 Kr.

Paa Finanslovforslaget for 1901—1902 blev det paa Universitetets Udgiftspost 7. h. opførte Honorar til Lederen af den otolaryngologiske Poliklinik foreslaaet forhøjet fra 1200 Kr. med 800 Kr. til 2000 Kr., jfr. Rigsdags-

tidende 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1153—56. Forhøjelsen blev vedtaget af Rigsdagen og optaget paa Finansloven for 1901—1902.

8. Personligt Lønningstillæg til Docent i islandsk Historie og Litteratur, Dr. phil. V. Gudmundsson.

Fra det filosofiske Fakultet modtog Konsistorium under 22de Juni 1900 et Andragende fra Docent, Dr. phil. V. Gudmundsson om, at den af ham beklædte Docentpost i islandsk Historie og Litteratur maatte blive omdannet til et ekstraordinært Professorat med oprykkende Professorlønnings.

Docent Gudmundsson bemærkede i sit Andragende, at han var født i 1860 og den 29de April 1890 var bleven udnævnt til Docent med en Lønning af 2500 Kr.; i 1893 blev hans Lønning forhøjet med 500 Kr., men i de sidste 7 Aar havde han hverken erholdt eller søgt noget Lønningstillæg. Da de økonomiske Vilkaar, han for Tiden nød, imidlertid hverken i Forhold til hans Alder eller den Stilling, han beklædte, og de Udgifter, som den nødvendigvis medførte, kunde betragtes som gunstige, haabede han, at Ministeriet vilde finde det ret naturligt, naar han nu, efter i over 10 Aar at have virket som Lærer ved Universitetet, søgte at opnaa en gunstigere Stilling. Naar han ikke nøjedes med at søge et Lønningstillæg, men netop havde valgt at ansøge om at blive udnævnt til Professor extraordinarius med oprykkende Lønning, havde hans Motiver hertil været, dels de hermed forbundne bedre økonomiske Vilkaar i Fremtiden, dels ogsaa den Omstændighed, at han for Tiden var den eneste fast ansatte Lærer ved Universitetet, der ikke havde opnaaet denne Stilling. Hvis dette Forhold skulde vedvare i længere Tid, kunde det for udenforstaaende — navnlig for fremmede Videnskabsmænd, som han havde Forbindelse med — let føre til den Slutning, at han enten personlig eller det ved ham repræsenterede Fag var mindre velset ved Universitetet, hvad han dog ingen som helst Anledning havde til at tro var Tilfældet. Skjønt det ikke tilkom ham at dømme om sin Lærervirksomhed ved Universitetet, maatte han dog fremhæve, at han i de forløbne 10 Aar stadigt havde kunnet glæde sig ved en i Forhold til det af ham docerede Fag ret tilfredsstillende Tilhørerkreds. Ved Siden af sin Universitetsgjerning havde han ogsaa stadigt været beskæftiget med videregaaende videnskabelige Studier, hvis Resultater han dog hidtil desværre kun i ringe Grad havde set sig i Stand til at forelægge Offentligheden, tildels fordi han i de sidste Aar havde paataget sig et andet Arbejde af praktisk Art, som han dog formentlig ikke vilde blive ganske uden Betydning for den danske Stat, specielt hans Fødeland Island.

Det filosofiske Fakultet udtalte i Skrivelse af 22de Juni 1900, at det efter dets Overbevisning bestemt maatte fastholde, at Stillingen som Docent i og for sig hverken kunde eller burde give sin Ihænde-haver sikker Forventning om med Tiden at opnaa en Plads som — ekstraordinær eller ordinær — Professor. Der maatte hertil kræves en fortjenstfuld og for Universitetet betydningsfuld Virksomhed som Docent eller fremragende videnskabelige Arbejder. Begge disse Krav havde Fakultetet ogsaa hidtil altid stillet til den ekstraordinære Docent, som det havde anbefalet til at opnaa

en Stilling som Professor. Men Fakultetet kunde ikke erkjende, at Docent Gudmundsson i nogen af de nævnte Retninger ragede saaledes op frem foran adskillige andre af Fakultetets Docenter, at der af den Grund burde indrømmes ham en Særstilling fremfor disse. Paa den ene Side havde Dr. Gudmundsson siden Udgivelsen af sin lovende og fortjenstfulde Doktordisputats (1889) ikke præsteret noget videnskabeligt Arbejde af større Betydning, og man kunde fra Universitetets Standpunkt kun beklage, at praktisk Arbejde, der laa helt udenfor Universitetets Opgave, i de senere Aar havde hindret Dr. Gudmundsson i fuldt ud at ofre sig for de Studier, som han med saa meget Held havde begyndt. Paa den anden Side havde hans Docentvirksomhed ikke heller grebet saaledes ind i Fakultetets øvrige Virksomhed, at den var blevet et nødvendigt Led af denne. Dette fremgik blandt andet deraf, at Fakultetet aldrig havde følt Trang til at benytte hans Hjælp ved noget af de mange forskellige Arbejder, som ligge udenfor Forelæsningerne, og derfor heller ikke havde udtalt Ønsket om at kunne knytte ham nærmere til Fakultetet som Medlem af dette.

I Anledning af at Dr. Gudmundsson i sit Andragende havde fremhævet, at han for Tiden var den eneste fast ansatte Lærer ved Universitetet, som ikke var udnævnt til Professor extraordinarius, bemærkede Fakultetet, at den kongelige Udnævnelse var en særlig Begunstigelse, der ved Ministeriets og Rigsdagens Velvillie blev Dr. Gudmundsson tildelt strax ved den første Ansættelse; men denne Begunstigelse indeholdt ikke i og for sig nogen Grund til ogsaa nu at foretrække Dr. Gudmundsson fremfor andre dygtige og veltjente Docenter ved at udnævne ham alene til Professor. Medens Fakultetet saaledes ikke kunde anbefale hans Ansøgning, for saa vidt den gik ud paa, at hans Docentstilling maatte blive ombyttet med et Professorat, henstillede det, at Ministeriet, saafremt Midlerne dertil maatte kunne skaffes til Veje, vilde søge at forbedre Dr. Gudmundssons økonomiske Vilkaar ved et Tillæg til hans Lønning.

Konsistorium bemærkede i Skrivelse af 2den Juli 1900 til Ministeriet, at det ganske kunde slutte sig til Fakultetets Udtalelser om Ansættelsen af extraordinære Professorer, og henstillede, at der søgtes tillagt Docent Gudmundsson et Lønningstillæg.

Paa Finanslovsforslaget for 1901—1902 blev Universitetets Udgiftspost 7. d., til en Docent i islandsk Historie og Litteratur, foreslaet forøjet med 500 Kr. som personligt Lønningstillæg for Indehaveren af dette Embede, Dr. phil. V. Gudmundsson under Hensyn til hans 11 Aars Tjeneste, jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1153—54 og angaaende hans tidligere Lønningsforhold Univ. Aarb. f. 1888—89 S. 707—9 og 1892—93 S. 83. Af Folkethingets Finansudvalg blev den fornævnte Forhøjelse af Docent Gudmundssons Lønning foreslaet opført som »personligt Tillæg«, jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg B. Sp. 355—56 og 557—58. Dette Forslag blev vedtaget af Rigsdagen, jfr. Folkethingstidende s. A. Sp. 2486, og Tillæget bevilget paa Finansloven for 1901—1902.

9. Forslag om Forhøjelse af det Dr. phil. Vald. Vedel tillagte Honorar for at holde Forelæsninger over almindelig og sammenlignende Litteraturhistorie.

Fra det filosofiske Fakultet modtog Konsistorium under 22de Maj 1900 et Andragende fra Docent, Dr. phil. Vald. Vedel om, at det ham tillagte Honorar for at holde Forelæsninger ved Universitetet over almindelig og sammenlignende Litteraturhistorie maatte blive forhøjet fra 2000 Kr. til 3000 Kr., jfr. Univ. Aarb. f. 1894—95 S. 671—72 og f. 1896—97 S. 350—51.

Dr. Vedel bemærkede i sit Andragende, at det nu var paa 6te Aar, siden han ansattes; fra 1ste Januar 1895 til 1ste September 1896 var hans aarlige Løn 1000 Kr.; fra sidstnævnte Dato forhøjedes den til 2000 Kr. Han havde i dette Tidsrum, og navnlig siden han forlod sin Virksomhed i Kultusministeriet, ofret den allermeste af sin Tid paa sin Universitetsvirksomhed. Denne havde bestaaet dels i offentlige Forelæsninger, dels i Øvelser for Studerende. Han havde lagt an paa, Aar fra Aar at behandle altid nye Æmner. Efter før sin Ansættelse at have gennemgaaet italiensk Renaissance og et Stykke af Sverrigs nyere Litteraturhistorie havde han siden 1895 i Forelæsninger behandlet den franske Litteraturs Historie til og med Molière samt i Øvelser gennemgaaet samme Litteraturs Historie ned til den nyeste Tid. Et enkelt Halvaar havde han holdt Forelæsninger over dansk og svensk Litteratur i det 16de—17de Aarhundrede, og i et Par Halvaar havde han havt Øvelser over spredte Æmner fra den sammenlignende Litteraturhistorie. Nu var han i Øvelser begyndt paa at gennemgaa den tyske Litteraturs Historie og agtede i Forelæsninger at skildre Hovedsider af Middelalderens Aandsliv og særlig Litteraturen under en Sammenligning af de forskellige Hovedlande. I Foraaret 1900 behandlede han Aandslivet i Middelalderens Byer og vilde nu gaa videre med Fællesbehandlinger af middelalderlig Heltespil, Lyrik, Ridderromanen og Klosterkultur. Efter Sagens Natur krævede denne Art Forelæsninger — som han søgte at give et saa bredt Grundlag og en saa stor Rækkevidde som muligt ved at inddrage alle væsentlige Sider af Aandslivet, saavel videnskabeligt og religiøst som kunstnerisk Liv, under Betragtningen, — et meget betydeligt Forarbejde. Han havde derfor — som nævnt — ofret omtrent al sin Kraft og Tid paa dette. Af Sidebeskæftigelse havde han kun havt lidt litterært Kritikerarbejde ved »Tilskueren« samt en mindre Virksomhed som Overbestyrer af Kommunens Folkebibliotheker; hans Forelæsninger ved Kunstakademiet faldt derimod helt i Traad med hans Universitetsforelæsninger og behandlede de samme Æmner som disse, kun i en noget anden Form og med Henblik paa et andet Publikums Tarv og Forudsætninger. Nogen videnskabelig Produktion havde han — med Undtagelse af sin Fremstilling af den franske Litteraturs Historie i »Illustreret Verdenslitteraturhistorie« — ikke i de senere Aar havt Tid til at udfolde, men han troede til Gjengjæld, at han havde orienteret sig temmelig godt i den almindelige Litteraturhistorie og havde skaffet sig et ikke ubetydeligt Grundlag af Kundskaber og Overblik til fremtidig videnskabelig Lærervirksomhed og Produktion. Han troede ogsaa, at ikke saa faa Studerende havde havt Udbytte af hans Forelæsning-

ger og Øvelser, som — i Betragtningen af de Nutiden ofte fjerntliggende Æmner — oftest havde været godt besøgte, ogsaa af Studenter.

Det filosofiske Fakultet gav i sin Skrivelse Dr. Vedels Ansøgning sin varmeste anbefaling og bemærkede, at det i høj Grad paaskønnede hans Virksomhed. Fakultetet udtalte derhos Ønsket om, at det i saadanne Tilfælde, hvor det maatte have Brug for hans Medhjælp, blev bemyndiget til at tilkalde Dr. Vedel til at deltage i Bedømmelsen af Prisaftandlinger og Disputatser og til at være Medcensor ved Magisterkonferenser. Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 18de Juni 1900 til Fakultetets Udtalelser og anbefalede varmt Dr. Vedels Ansøgning.

Paa Finanslovsforslaget for 1901—1902 blev der paa Universitetets Udgiftspost 7. a. 2. stillet Forslag om Forhøjelse af Dr. Vedels Honorar med 1000 til 3000 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1151—54. Folkethingets Finansudvalg anbefalede at udstemme Forslaget om at forhøje Dr. Vedels Honorar, jfr. Rigsdagstidende s. A. Tillæg B. Sp. 353—54 og 555—56. Forslaget blev udstemt ved Finanslovsforslagets 2den Behandling.

10. Andragende fra Museumsinspektør, Dr. phil. Chr. Jørgensen om Honorar for at holde Forelæsninger over klassisk Arkæologi og Numismatik ved Universitetet.

Under 13de August 1900 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig Konsistoriums Erklæring over et Andragende fra Museumsinspektør, Dr. phil. Chr. Jørgensen om, at det maatte overdrages ham — ved Siden af hans Embedsgjerning som Inspektør ved Nationalmuseets 2den Afdeling — at holde Forelæsninger ved Universitetet over klassisk Arkæologi og Numismatik mod et aarligt Honorar.

Dr. Jørgensen bemærkede i sit Andragende, at han efter en videnskabelig Rejse i Italien og Grækenland (1886—87) med offentlig Understøttelse og efter at have erhvervet den filosofiske Doktorgrad med Afhandlingen: Kvindefigurer i den arkaiske græske Kunst (1888), stadig havde fortsat sine videnskabelige Studier paa Arkæologiens og den antike Numismatik's Omraade og holdt Forelæsninger som Privatdocent ved Universitetet, i et Halvaar over de ældste græske Kunstværker og Mindesmærker og i tre Halvaar over græske og romerske Mønter. Han havde samtidigt havt under Arbejde i flere Aar et Værk om de ældste græske Vaser med Afbildninger af de vigtigste Vaser af denne Art i de københavnske Samlinger, hvortil Carlsbergfonden havde bevilget ham en Understøttelse. For at kunne faa fuldendt dette og andre Arbejder havde han fra August 1899 søgt og erholdt Afsked fra sit Embede som Adjunkt ved Metropolitanskolen (fra 1883) og havde samtidigt opnaaet Ansættelse som Inspektør ved Nationalmuseets 2den Afdeling med Virksomhed i den kgl. Mønt- og Medaillesamling, hvor han fra Februar 1888 havde været Assistent. Men da hans Stilling ved Nationalmuseet i økonomisk Henseende var noget ugunstigere end ved Skolen og ikke gav Udsigt til Stigning, saa han sig nødsaget til nu tillige at søge Erhverv paa anden Maade og vilde da nødvendig tage sin Tilflugt igjen til Skolegjerning, ligesom han forment, at hans Kundskaber bedre vilde kunne komme til

Anvendelse ved Universitetsvirksomhed. I det sidste Aar havde han udgivet (ladet trykke) tre Afhandlinger af numismatisk-arkæologisk Indhold (Theaterbilletter fra det gamle Athen i »Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning«, Kvindehovedet paa de ældre Mønter fra Syrakus i »Festskrift til J. L. Ussing« samt: Robbedale Fundet af romerske Denarer og om to romerske Guldmedailloner i »Aarbøger for nord. Oldkyndighed«). Om Delos og den ældre græske Skulptur havde han skrevet en Afhandling (1896) i »Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning«. I de sidste Aar havde han endvidere efter Videnskabernes Selskabs Bestemmelse ledet Udgivelsen af Jul. Langes efterladte Arbejde om Menneskeskikkelsen i den græske Kunst (i Vid. Selsk. Skrifter 1898), og havde medvirket ved Udgivelsen af dette Arbejde paa Tysk (Strassburg 1899). I »Revue numismatique« havde han skrevet Nekrologen over C. Ludv. Müller, Møntsamlingens tidligere Direktør (1891). En stor Del af hans Tid havde været optagen af videnskabeligt Udgiverarbejde: som Formand i det filologisk-historiske Samfund fra Oktober 1875 havde han udgivet alle dets Skrifter siden den Tid og dets videnskabelige Aarsberetning; særlig havde han i de sidste 10 Aar ledet Udgivelsen af den Samling filologiske og kulturhistoriske Afhandlinger, som udkom under Titlen »Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning« med Statsunderstøttelse. Fremdeles havde han udgivet Beretningen om det 4de nordiske Filologmøde (i Kjøbenhavn 1892), ved hvilket han var Generalsekretær. I 1899 havde han besørget en ny Udgave af Madvigs Udvalg af Ciceros Taler, i 1882 af hans latinske Grammatik. Endelig havde han blandt andet skrevet en Række Anmeldelser og sproglige Afhandlinger i »Nordisk Tidsskrift for Filologi«, i »Festskrift til Vilh. Thomsen« og i »Opuscula philologica« udg. af det filol.-histor. Samfund. I de sidste 12 Aar havde han ved jævnlige Rejser havt god Lejlighed til at studere i de vigtigste arkæologiske Samlinger i Udlandet (England, Holland, Paris, Tyskland, Italien, Østerrig og Stockholm).

Konsistorium indsendte under 13de Oktober 1900 til Ministeriet en Erklæring af 19de September s. A. fra det filosofiske Fakultet, hvori dette udtalte, at det var Fakultetet ganske klart, at der i en nær Fremtid maatte søges ansat en ekstraordinær Professor eller fast Docent i klassisk Arkæologi. Denne Videnskabs store Udvikling og Betydning for flere andre Fag gjorde den nuværende Tilstand uforsvarlig i Længden, om end Savnet i Øjeblikket følte noget mindre paa Grund af Professor emeritus J. L. Ussings Forelæsningsvirksomhed. Men Øjeblikket til at træffe et Valg mellem de yngre Videnskabsmænd, hvorom der vilde kunne være Tale, syntes endnu ikke at være kommet, idet baade deres Virksomhed som videnskabelige Forfattere og endnu mere som Privatdocenter tildels paa Grund af Forholdene havde været meget begrænset. Hvad særlig Dr. C. Jørgensen angik, kunde han med al Agtelse for hans solide og omfattende Kundskaber ikke siges ved videnskabelig Produktion at have vundet noget Forspring fremfor de andre Videnskabsmænd, der havde berettiget Krav paa at komme i Betragtning, og der var heller ingen Grund til at antage, at han som Docent var i Besiddelse af mere fremragende Egenskaber end de. Fakultetet vilde derfor finde det urigtigt at præjudicere Besættelsen af en fremtidig Docent-

post i Arkæologi og kunde saaledes for Øjeblikket ikke tilraade, at der søgtes udvirket noget Docenthonorar for Dr. Jørgensen.

11. Besættelse af det ved Professor, Dr. med. & phil. Jul. Thomsens Afgang fra Universitetet ledigblevne Professorat i Kemi med Dr. phil. C. U. E. Petersen.

Ved Skrivelse af 23de Maj 1901 meddelte Ministeriet Konsistorium, at Professor, Dr. med. & phil. Jul. Thomsen efter indgiven Ansøgning under 22de s. M. var blevet entlediget i Naade og med Pension som Professor i Kemi ved Universitetet og Bestyrer af Universitetets kemiske Laboratorium fra den 30te September s. A. at regne. Ministeriet udbad sig derhos Forslag indsendt om den ledigblevne Professorplads' Besættelse.

Under 28de Juni s. A. indsendte Konsistorium en Erklæring af 15de s. M. fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette meddelte, at Fakultetet ved et den 13de s. M. afholdt, fuldtalligt Møde enstemmigt havde vedtaget at indstille Docent, Dr. phil. Emil Petersen til at ansættes som Professor ordinarius i Kemi og Bestyrer af Universitetets kemiske Laboratorium, samt at Dr. Petersen havde erklæret sig villig til at overtage bemeldte Stilling. Dr. Petersen havde fra 1885—93 været Assistent ved bemeldte Laboratorium og havde fra 1889 holdt Forelæsninger ved Universitetet over uorganisk-kemiske og i de senere Aar navnlig over fysisk-kemiske Æmner, fra Finansaaret 1895—96 med Honorar paa Universitetets Udgiftskonto 7. a., hvilket Honorar senest ved kgl. Resolution af 14de April 1900 var blevet forhojet til 2000 Kr., jfr. Univ. Aarb. f. 1893—94 S. 372—74, f. 1895—96 S. 107—8, f. 1896—97 S. 427, f. 1897—98 S. 728, f. 1898—99 S. 109 og 1899—1900 S. 377—80. Saavel gennem sin lange Virksomhed ved Universitetet som ved sine videnskabelige litterære Arbejder havde Dr. Petersen godtgjort sin fulde Kvalifikation til fornævnte Embede, og Fakultetet maatte derfor paa det varmeste anbefale ham til den nævnte Ansættelse. Fakultetet henstillede derhos, at den ved Dr. Petersens Ansættelse ledigblevne Sum fremdeles maatte blive anvendt i lignende Øjemed under Fakultetet, og forventede, at Fakultetet maatte faa Lejlighed til at udtale sig nærmere om denne Sag. Konsistorium anbefalede Fakultetets Forslag om Dr. Petersens Udnævnelse til Professor.

I Skrivelse af 4de Juli s. A. til Konsistorium bemærkede Ministeriet, at der savnedes en Udtalelse om, at Dr. Petersen utvivlsomt maatte anses for den her i Landet til Embedet bedst kvalificerede, som attraaede Ansættelse, og at Ministeriet, naar en saadan Udtalelse ikke forelaa, i Betragtning af Bestemmelserne i Universitetets Fundats maatte nære Betænkelighed ved at indstille Dr. Petersen til Ansættelse i Embedet uden forud gaaende offentligt Opslag om dets Ledighed.

Konsistorium indsendte under 9de s. M. en Erklæring af 8de s. M. fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte, at det i Fakultetets Møde den 13de Juni s. A. under Forhandlingerne om Embedets Besættelse var blevet drøftet, hvilke Personer der maatte anses kvalificerede til at komme i Betragtning, og at Fakultetet, da Professor, Dr. phil.

S. M. Jørgensen og Professor ved Landbohøjskolen, Dr. phil. O. T. Christensen vidstes ikke at ville søge Professoratet, var enig om, at Dr. Petersen maatte anses for den her i Landet til Embedet mest kvalificerede.

Under 24de Juli s. A. meddelte Ministeriet Konsistorium, at midlertidig Docent ved Universitetet, Dr. phil. *Carl Ulrik Emil Petersen* under 23de s. M. allernaadigst var blevet udnævnt til Professor ordinarius i Kemi ved Universitetet og Bestyrer af Universitetets kemiske Laboratorium fra 1ste Oktober s. A. at regne.

12. Forslag om midlertidig Docent, Dr. phil. R. S. Berghs Udnævnelse til Professor extraordinarius i Embryologi og Histologi.

Fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 8de Juni 1900 en Skrivelse, hvori Fakultetet varmt anbefalede, at midlertidig Docent, Dr. phil. R. S. Bergh søgtes udnævnt til Professor extraordinarius i Embryologi og Histologi.

Fakultetet bemærkede, at de af Fakultetets Medlemmer, der beskæftige sig med Naturhistorie, varmt anbefalede, at Dr. Bergh knyttedes nærmere til Universitetet ved, at han blev ansat som extraordinær Professor. Hans Undervisning var et nødvendigt Led i Universitetets Undervisning, og det havde to Gange været og vilde vistnok oftere blive nødvendigt at benytte Dr. Berghs Hjælp ved Doktordisputater. Professor zoologiæ havde udtalt, at for Undervisningen i et saa omfangsrigt Fag som Zoologi var det en Nødvendighed, at saa væsentlige Sider af Faget som Embryologi og Histologi havde en egen Lærer, udrustet med eget Laboratorium, og at man netop i Dr. Bergh havde den passende Mand. Ogsaa i den Betydning, Dr. Berghs Undervisning havde for det lægevidenskabelige Fakultet, kunde søges en Grund for hans Ansættelse; denne burde efter Professor zoologiæ's Mening være i Embryologi og Histologi.

Konsistorium bemærkede, at Dr. Bergh siden 1ste April 1889 havde virket som midlertidig Docent ved Universitetet, jfr. Univ. Aarb. f. 1888—89 S. 709—10, f. 1889—90 S. 192—93, f. 1890—91 S. 592—93 og 1892—93 S. 20—21, og henviste til Erklæringer, der i en anden Sag vare afgivne af Professorerne i det lægevidenskabelige Fakultet, Dr. med. C. Lange, Dr. med. J. H. Chievitz og Dr. med. K. Faber om den store Betydning, Dr. Berghs Undervisning havde vist sig at have for de lægevidenskabelige Studerende, ikke blot fordi deres Undervisning i Mikroskopi blev fremhjulpet derved, at de foruden at søge de overfyldte Fakultetskursus tillige kunde ty til Dr. Berghs Kursus, men ogsaa fordi dette var det eneste, der frembød Lejlighed til Indsigt og Øvelse i komparativ Histologi og Embryologi. Konsistorium anbefalede varmt, at Dr. Bergh søgtes udnævnt til Professor extraordinarius i Embryologi og Histologi med oprykkende Professorlønnings og Pensionsret.

Paa Finanslovsforslaget for 1901—1902 blev under Universitetets Udgiftspost 7 stillet Forslag herom, jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1151—52. Folkethingets Finansudvalg anbefalede at udstemme Forslaget om at tillægge Dr. Bergh Lønning som Professor extraordinarius,

jfr. Rigsdagstidende s. A. Tillæg B. Sp. 353—54 og 555—56 og Folkethings-
tidende s. A. Sp. 2419 og 2484. Forslaget blev derefter udstemt ved Fi-
nanslovforslagets 2den Behandling.

13. Andragende fra Dr. phil. Victor Madsen om Forhøjelse af
Honorar for at holde saavel Forelæsninger som Øvelser
i statigrafisk Geologi.

Paa Finansloven for 1895—96 blev der paa Universitetets Udgiftspost
7. a. bevilget et Beløb af 1200 Kr. til Assistance for Professoren i Mineralo-
logi og Geologi. Efter Professor mineralogiæ, Dr. phil. N. V. Ussings Ønske
blev det derefter ved Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 14de
Juni 1897 bifaldet, at dette Beløb, indtil anden Bestemmelse maatte an-
ses ønskelig, maatte anvendes saaledes, at: a. 600 Kr. stilledes til Raadig-
hed for Professor mineralogiæ til at lønne en Assistent ved Undervisningen
og b. 600 Kr. tildeltes Statsgeolog, Dr. phil. Victor Madsen som Honorar
for i to ugentlige Timer, i et Tidsrum svarende til et Halvaar, aarlig at
foredrage nærmere bestemte Afsnit af Mineralogien og Geologien, jfr. Univ.
Aarb. f. 1895—96 S. 79—80 og 1896—97 S. 392 og 427.

Fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium
under 16de Oktober 1900 et Andragende fra Dr. phil. V. Madsen, hvori han
bemærkede, at han siden 1896 havde holdt Forelæsninger ved Universitetet
for et aarligt Honorar af 600 Kr., og nu ansøgte om Forhøjelse af dette
Honorar med 400 Kr. aarlig, imod at det samtidigt overdroges ham midler-
tidigt at holde Forelæsninger og *Øvelser* i statigrafisk Geologi. Som for-
mentlig kvalificerende ham til denne Honorarforhøjelse, anførte han, at han
foruden de fornævnte lønnede Forelæsninger siden Foraarshalvaaret 1899
som Privatdocent havde holdt ulønnede, palæontologiske og geologiske Øvel-
ser, og at der saavel til Forelæsningerne som til Øvelserne havde været en
forholdsvis betydelig Tilslutning af Studerende, hvilket viste, at der var en
betydelig Trang til en fyldig Undervisning i statigrafisk Geologi, en Under-
visning, han gjerne i Fremtiden vilde ofre mere af sin Tid, end det tidli-
gere havde været ham muligt.

Fakultetet anbefalede paa det bedste Dr. Madsens Andragende og be-
mærkede, at hans Forelæsninger havde vist sig at gjøre fortrinlig Fyldest
ved Undervisningen af de naturhistoriske Studerende, saa at Fakultetet i
høj Grad maatte ønske dem bibeholdte og udvidede paa den i Andragendet
nævnte Maade.

Konsistorium indsendte under 22de Januar 1901 Dr. Madsens Andra-
gende tilligemed en Erklæring fra Universitetets Kvæstor, hvori særlig hen-
leledes Opmærksomheden paa fornævnte Bevillings Beskaffenhed som et til
Assistance for Professor mineralogiæ stillet Beløb, om hvis nærmere An-
vendelse der ikke var meddelt Rigsdagen nogen Underretning, saaledes at
der her burde søges om en Forhøjelse af Assistancebeløbet og ikke om en
Honorarforhøjelse til Dr. Madsen personlig. Kvæstor oplyste derhos, at der
paa Udgiftspost 7. a. 1. vilde blive ledigt til Ministeriets Raadighed et Be-
løb af 400 Kr., der for Tiden anvendtes til Driftsomkostninger ved Under-

visningen i Histologi og Embryologi. Konsistorium indstillede, at der søgtes tilvejebragt en Forhøjelse af Dr. Madsens nuværende Honorar 600 Kr. med 400 Kr. til 1000 Kr. ved et Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1901—1902 om Forhøjelse af det under Universitetets Udgiftspost 7. a. 2. til Assistance for Professoren i Mineralogi og Geologi opførte Beløb af 1200 Kr. med 400 Kr. i det Øjemed, at denne Assistancesum kunde blive tilstrækkelig til at knytte Øvelser til de ved Hjælp af denne hidtil holdte Foredrag, — medmindre Ministeriet maatte se sig i Stand til uden Henvendelse til Rigsdagen at tilvejebringe den nævnte Honorarforhøjelse med 400 Kr. af den under Udgiftspost 7. a. 1. til dets Disposition stillede Sum —, samt at Ministeriet, efter Tilvejebringelsen af fornævnte Sum vilde foretage den Forandring i sin Resolution af 14de Juni 1897 under b., at det Statsgeolog, Dr. phil. Victor Madsen tillagte Honorar forhøjedes til 1000 Kr., mod at der blev forbunden Øvelser med de af ham afholdte Foredrag over nærmere bestemte Afsnit af Mineralogien og Geologien.

Der er herefter ikke foretaget videre i Sagen.

III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

1. Den filosofiske Prøve.

I Henhold til den ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for det filosofiske Fakultet, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 49, er det blevet tilladt 5 Studerende, der i Januar 1901 havde bestaaet Afgangsexamen for Studerende, at indstille sig til den filosofiske Prøve i Sommeren s. A., ligesom der er givet 3 Studerende paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste Tilladelse til at indstille sig til Prøven til ekstraordinære Tider.

2. Forelæsninger og Examina under det theologiske Fakultet.

a. *Prøve i patristisk Latin.*

I Anledning af et Andragende fra en Lærer i Jylland om Tilladelse til at indstille sig til mundtlig Prøve lige efter den skriftlige Prøve, meddelte Fakultetet under 16de Marts 1901 Tilladelse til, at han maatte indstille sig til en særlig skriftlig Prøve umiddelbart før den mundtlige Examen begyndte.

b. *Den theologiske Embedsexamen.*

Fakultetet indskærpede under 12te September 1899 ved Bekjendtgørelse paa Universitetet, at der ikke ved den theologiske Embedsexamen er Valgfrihed mellem flere Examensopgaver i gammeltestamentlig Exegese, men at Kandidaten, naar der gives flere Opgaver, er forpligtet til at skrive over den indenfor hans Pensum faldende Opgave, som er nævnet først, jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 381, hvor Bekjendtgørelsen er meddelt mindre tydelig.